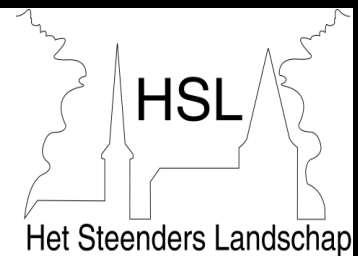

Nieuwsbrief

mei 2023

www.hetsteenderslandschap.nl

info@hetsteenderslandschap.nl

De vereniging Het Steenders Landschap (HSL) is in juni 2004 opgericht met als doel het onderhouden en verbeteren van het landschap in het gebied van de voormalige gemeente Steenderen: Steenderen, Bronkhorst, Baak, Toldijk, Rha en Olburgen. Onze vereniging heeft thans circa 250 leden. Met deze Nieuwsbrief informeert het bestuur de leden periodiek over de activiteiten die door en namens HSL zijn en worden uitgevoerd.

Werkdagen afgelopen seizoen

Voor het eerst sinds de corona-pandemie konden we weer een hele winterperiode lang werkdagen houden.

Hieronder staan **alle werkdagen van seizoen 2022/2023** op een rij:

- [Werkdag 5 november 2022](#): wilgen knotten rond de ijsbaan en werkzaamheden in de boomgaard van Addink
- [Werkdag 10 december 2022](#): Wilgen knotten rond de akker 'de Kriegerije' bij Bronkhorst
- [Werkdag 7 januari 2023](#): Rond 'de Kriegerije' en nog veel meer
- [3 februari 2023](#): "Met de school het bos in": takken sjouwen in het Plantenbos
- [Werkdag 4 februari 2023](#): wilgen knotten en Plantenbos
- [Werkdag 11 maart 2023](#): werken in het Plantenbos

Van alle werkdagen vindt u verslagen en foto's op onze website.

Bent u nog nooit bij een werkdag geweest? Klik hierboven op een werkdag en u komt op de website van HSL bij het *verslag en de foto's van die werkdag*. Misschien inspireren met name de foto's u om eens een keer te komen meedoen!

➤ **Kom 'n keer ontdekken hoe leuk en gezellig een werkochtend is
- en goed voor ons Steenderense Landschap!**

HET PLANTENBOS

[coördinator: Harry Sesink]

A. Beheerplan Plantenbos

Het Beheerplan van HSL voor het Plantenbos (gemaakt door de ecooloog Dick van Hoffen, ook lid van HSL) is door het bestuur aangeboden aan B&W van de gemeente Bronckhorst. De gemeente is immers eigenaar van het Plantenbos.

B&W reageerden op 17-02-2023 als volgt (citaat):

Het college waardeert uw initiatief tot het opstellen van dit Beheerplan en al het werk dat u (al) verricht. De afstemming over de inhoud en de uitvoering verloopt prettig en het college wil deze constructie graag voortzetten zolang het bos in eigendom is van de gemeente. Het college wenst Het Steenders Landschap succes met de voorzetting van de werkzaamheden in en voor het Plantenbos.

Het Beheerplan is [hier \(klik\)](#) op de HSL-website te lezen.

B. Onderhoud paden Plantenbos

[Coördinator: Garrit Kets]

De HSL-vrijwilligersgroep die zich in de eerste plaats bezighoudt met het onderhouden van het verharde pad in het Plantenbos, is afgelopen maanden een aantal keren in touw geweest.

Het verharde pad.

Om te voorkomen dat het vallend blad te veel aankooft op het pad hebben we dit regelmatig verwijderd. Daarnaast hebben we de kwetsbare plekken weer aangevuld met zogenaamd "Achterhoeks Padvast". Met name bij de zomerdijk had het pad veel te lijden gehad van de boswerkzaamheden vanwege het afvoeren van gezaagd hout. We doen het voor de goede zaak: zorgen dat de recreant fatsoenlijk een rondje kan blijven maken, ook in perioden met meer neerslag.

De braam.

De braamstruik heeft zijn natuurwaarde, maar is - als gevolg van teveel stikstof in onze lucht - wel erg aan het woekeren, ook in het Plantenbos. Op een aantal plekken trachten we de onstuimige groei te beteugelen. Een uitdagend karwei. In de walnotenboomgaard is de braamopslag al flink teruggedrongen. Zo blijft deze toegankelijk en kunnen daar ook in de toekomst in de herfst de noten geraapt worden.

Ook op plekken waar veel nieuwe aanplant staat, wordt de braam aangepakt. Zo is de ruimte tussen het centrale toegangspad en de poel flink onderhanden genomen.

En ook bij de zomerdijk is al het nodige gedaan. Hiermee willen we voorkomen dat de jonge aanplant bezwijkt onder de hardnekkige en onstuimige groei van de braam. Erg nuttig maar wel zwaar werk. De vrijwilligers die volhardend deze klus klaren verdienen dan ook veel waardering!

Maar er zijn nog meer plaatsen in het Plantenbos waar de woekerende braam ingedamd moet worden. Te veel voor ons groepje. Misschien dat dit een klus is voor een HSL-werkdag.

C. Met de school het bos in

Zoals elk jaar heeft HSL ook begin dit jaar de kinderen van groep 8 en hun juf een ochtend te gast gehad. Dit keer was er werk te doen in het Plantenbos.

De dag tevoren heeft Karin van HSL aan de klas op school een uur les gegeven, over (o.a.):

- Hoe is het Plantenbos ontstaan?
- Wat voor soort bos is dat?
- Welke bomen groeien daar?
- Welke dieren leven daar?
- Waarom is het nodig om een 'rustgebied voor dieren' in het bos te maken?
- Hoe bouw je een takkenril, en wat is het nut daarvan?

Over deze en nog meer vragen ging de les, waarbij Karin ook nog filmpjes liet zien van allerlei dieren die met een wildcamera bij het Plantenbos gemaakt zijn.

Gewapend met deze kennis liepen 25 schoolkinderen en hun juf vrijdagmorgen 03-02-2023 naar het Plantenbos en gingen aan het werk, begeleid door 5 HSL-vrijwilligers. Takken zagen en vooral takken sjouwen en in een 'takkenril' leggen. Zo'n takkenril zorgt ervoor dat loslopende honden (het mag niet, maar het gebeurt helaas toch) niet meer achter vluchtende dieren aan kunnen lopen. In de pauze en na afloop van het werk kregen de kinderen appelsap en ander lekkers.

Om half twaalf was het werk gedaan, hadden de kinderen veel geleerd en

veel plezier gehad, en liepen zij weer terug naar school.

Namens Het Steenders Landschap: BEDANKT !

D: Onderhoudswerk Plantenbos

[Coördinatoren: Jeroen van Dijk en Bram Memelink]

Afgelopen winter is er flink onderhoudswerk verzet in het Plantenbos. De vele essen leden zwaar onder de 'essentaksterfte', een agressieve schimmelziekte. In lijn met ons [Beheerplan Plantenbos \(klik hier om het in te zien\)](#) zijn de zieke essen verwijderd en vervangen door een verscheidenheid aan andere bomen en struiken.

Doordat de vrijwilligers van HSL deze werkzaamheden met de hand konden uitvoeren hoefden er geen grote machines het bos in, waardoor de bosbodem gespaard werd. Ook hebben we veel opkomende struiken kunnen laten staan die bij machinaal werken beschadigd zouden zijn geraakt. In de winter van 2021/2022 is het vak rechts van de ingang van het bos al onder handen genomen. Afgelopen winter (2022-2023) hebben we het vak met essen langs de oude zomerdijk aangepakt.

Alle essen zijn omgezaagd. Van 3 bomen is alleen de kruin eraf gehaald zodat de stam langzaam kan afsterven en intussen een thuis biedt aan vele vogels (bv. spechten)

en insecten. Op enkele zaterdagen is het vrijgekomen hout opgehaald door de actieve vrijwilligers van de HSL die ook op onze zaterdagse werkdagen meedoen. Op de HSL werkdag in maart 2023 hebben we de vele takken verzameld en verwerkt in zogenaamde 'takkenrillen'. Ook hebben we het vak weer ingeplant met veel verschillende soorten nieuwe bomen en struiken. Dit zal de komende jaren uitgroeien tot een gevarieerd stuk bos.

Voorlopig is dit het laatste grote werk in het Plantenbos waarbij een heel vak gekapt wordt. Komende jaren zullen er stapsgewijs kleine werkzaamheden plaatsvinden, zoals is aangegeven in het Beheerplan Plantenbos: hier een daar een boom weghalen en uitdunnen van een stuk bos. Dit om andere bomen de ruimte te geven om verder uit te kunnen groeien en om zo de variatie van het bos te stimuleren.

E. Nog meer werk in het Plantenbos

[Coördinator: Harry Sesink]

Bij de poel in het Plantenbos hebben we een bankje geplaatst waar je een prachtig zicht hebt over de poel en waar je lekker van de zon kan genieten. Langs wandelpad vanaf de Paardenstraat naar Plantenbos staat een knip- en scheerheg die ongeveer 1 meter hoog is. Om het open landschap wat te doorbreken hebben we daartussen een 6 tal Laanbomen geplant.

Het nieuwe gedeelte van de meidoornheg langs het wandelpad, dat we in februari 2022 hadden aangeplant, is in de zomer van 2022 door de gemeente onverhoeds geheel

tot de grond toe afgeklepeld. De heg loopt wel weer opnieuw uit maar we moeten dit najaar de heg wel met nieuwe meidoornstruiken aanvullen.

We waren erg teleurgesteld over deze actie van de gemeente. In overleg is nu afgesproken dat de sloten grenzend aan Plantenbos niet meer door de gemeente worden geklepeld. Dit niet-klepelen bezorgt de aanliggende eigenaren geen overlast. Hierdoor worden de sloten wat ruiger wat goed is voor de biodiversiteit.

Ook hebben we de bomen en struiken die voor de aanliggende eigenaar overlast bezorgen gesnoeid en verwijderd. Goede verstandhouding met de burens is ook voor ons van groot belang.

Bij de werkzaamheden in het bos valt het op dat de begroeiing op de bodem op de plekken die niet overwoekerd zijn door bramen steeds interessanter wordt.

Zo valt op dat de aronskelk steeds meer kan worden gezien - zie foto →

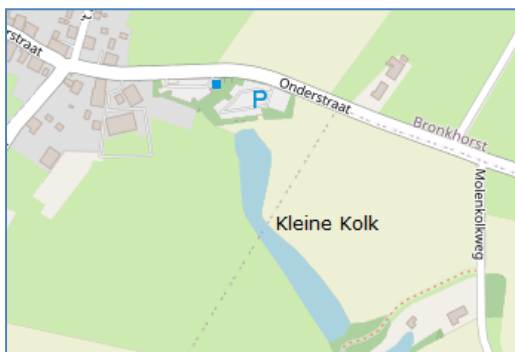

De Kleine Kolk in Bronkhorst opgeknapt

[Frans Peelen en Harry Sesink]

Afgelopen najaar waren wij samen op de fiets rondom Steenderen op zoek naar kansen om het landschap te versterken.

Bij Bronkhorst zagen we dat de Kleine Kolk na de droge zomer van 2022 nog helemaal droog stond: we konden over de bodem van de Kolk lopen. Totaal leeg en grote barsten in de opgedroogde bodem.

op andere plekken minder.

We zijn met de eigenaar van de Kolk in gesprek gegaan, samen met de voorzitter en penningmeester van de visvereniging. De visvereniging bleek al besloten te hebben om de Kleine Kolk niet meer te gebruiken om jonge karpers in uit te zetten. Want bij droogte is het een behoorlijke klus om de karpers uit de blubber te krijgen en de dode vissen op te ruimen. Een bodemonderzoek van enkele jaren geleden liet zien hoe de bodem in elkaar steekt. Op sommige plekken wel bijna 2 meter blubber,

Onze gezamenlijke **conclusie** was: uitbaggeren. Dat is meteen gedaan: na 2 dagen baggeren kreeg de Kleine Kolk weer een mooie vorm en meteen stond er ook weer water in. Met de bagger zijn de oevers opgehoogd of aangevuld. Vervolgens hebben we met een paar vrijwilligers nog ruim 100 stuks verschillende bomen en struiken geplant zodat er een verbinding komt tussen de bestaande beplanting en de beplanting van de Grote Kolk. Dit is landschappelijk fraai en goed voor de biodiversiteit. De kosten van dit project zijn gelijk gedeeld tussen de eigenaar van de Kolk en HSL.

In de zomer van 2023 wordt de bagger die op de oever ligt nog geëgaliseerd zodat er een wandelpad ontstaat. Dit wandelpad kronkelt tussen de kolk en de beplanting en is bestemd voor de lokale wandelaars. Het pad wordt geen officiële wandelroute. Hopelijk hebben we met dit initiatief de omgeving van Steenderen weer iets mooier en leuker gemaakt.

De HSL-akker 'de Kriegerije' in Bronkhorst

[Coördinator: Harry Sesink]

Afgelopen winter zijn we ruim een werkdag druk geweest met het knotten van de 55 grote en enkele zeer monumentale wilgen rondom de akker. We hebben een 20-tal staken uit het snoeihout gehaald en deze als nieuwe wilgen bij de Molenkolk geplant in de oever aan het wandelpad.

Ivm het natte voorjaar was de akker niet te berijden en is het daarom niet gelukt om het snoeihout te versnipperen. De takken zijn opzij blijven liggen en ondertussen hebben fazanten er een ideale plek gevonden om hun legsel groot te brengen! Ook zitten er jonge hazen en veel andere dieren en vogels maken gebruik van deze schuilgelegenheid. Daarom laten we de akker voorlopig met rust.

Inmiddels is de akker helemaal geel gekleurd van het bloeiende koolzaad, waar het een drukte van belang is met de insecten. In het vroege voorjaar waren delen van de akker geel gekleurd door het bloeiende klein hoefblad, wat van groot belang is voor de eerste insecten die op de nectar afkomen.

Het **plan** is nu om in de loop van de zomer 2023 de akker in te zaaien met zomergerst en in de randen een patrijzen- en bloemenmengsel zodat er in de herfst weer voedsel en beschutting is voor allerlei insecten, vogels etc.

Voordat de akker ingezaaid wordt willen we in samenwerking met 't Onderholt de distels op mechanische wijze bestrijden. Met een soort aardappelrooier worden de wortels van de distels omhoog geschud en komen op het land te liggen waardoor ze uitdrogen en afsterven. Op deze manier behoeven we geen chemische middelen te gebruiken.

Al met al de akker ziet er prachtig uit: veel mensen genieten ervan, en de dieren hebben waarschijnlijk nog meer schik!

VANUIT DE HSL-WERKGROEPEN

Werkgroep HoogStamLeu

[coördinator: Robert Romijn]

Deze werkgroep verzorgt sinds vele jaren het onderhoud van circa 260 hoogstambomen in de drie boomgaarden, die HSL in beheer heeft. Dat zijn:

- de boomgaard van **Linzell** aan de Molenkolkweg
- de boomgaard van **Massink**, achter de huizen aan de andere zijde van de Molenkolkweg
- de boomgaard van **Addink** aan de Wehmestraat hoek Paardestraat.

De HoogStamLeu doen leuk en noodzakelijk snoeiwerk, want: "*snoeien doet groeien*", en dat moet goed begeleid worden. De HoogStamLeu snoeien in het winterseizoen, meestal op vrijdagochtenden.

Van november 2022 tot april 2023 hebben we weer iedere vrijdag- of zaterdagochtend gesnoeid in de drie boomgaarden die de HoogStamLeu onderhouden. Dit jaar hebben we de grootste hoogtes uit de fruitbomen gesnoeid. Daardoor wordt het snoeien vanaf de grond in de komende jaren weer wat makkelijker.

Hoewel we op de eerste snoeidag begonnen met een grote groep (8 vrijwilligers, we kwamen gereedschap te kort) slonk dat aantal al snel naar een vaste kern van ongeveer 5 mensen. Dat was te weinig om de drie boomgaarden voor eind maart af te

krijgen. Aan de boomgaard van Massink hebben we daardoor dit jaar wat minder gedaan; deze gaan we volgend seizoen dan ook als eerste aanpakken.

Gelukkig mochten we dit jaar weer genieten van de verzorging door Stef van de koffie tijdens het snoeien en de soep op het einde van de ochtend.

Op 17 februari is een groep snoeiers naar een opfriscursus van de Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) geweest om samen met professionals te kijken of er nog kennis ontbrak. Na die cursus konden wij constateren dat onze kennis van prima niveau is.

Begin mei hebben we het snoeiafval in de boomgaarden van Massink en Addink opgeruimd zodat dit versnipperd kan worden.

➤ **OPROEP: De HoogStamLeu hebben snoeiers tekort. Wil je meedoen met ons leuke en nuttige werk, meld je dan aan via info@hetsteenderslandschap.nl**

Werkgroep Weidevogelbeheer

[coördinatoren: Rennie en Ab van der Meer]

De omheinde wulp.

Dit voorjaar beschermen we behalve kievitsnesten ook 2 wulpennesten. Rondom een wulpennest hebben we een *stroomdraadomheining* geplaatst. Dit blijkt roofdieren op afstand te houden en het broedsucces te vergroten. Deze wulp heeft z'n nest in een weiland in de uiterwaarden. Binnen de omheining van 10 bij 10 meter wordt het gras niet gemaaid.

Tot de dag van dit schrijven, vijf mei, gaat het goed met het nest, ondanks alle werkzaamheden in het weiland en de vele kraaien, meeuwen en ooievaars.

Zoals eerder gemeld, alle boeren en loonwerkers die wij tot nu toe benaderd hebben werken mee en er zijn nog veel meer weidevogels die bescherming verdienen.

➤ **Dus: wil je meehelpen de weidevogelstand te verbeteren, laat het ons weten, via info@hetsteenderslandschap.nl**

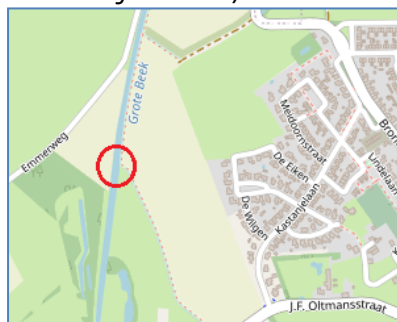
Werkgroep Steenuilen en Werkgroep Patrijzen

Deze beide werkgroepen zijn in het voorjaar druk in de weer. In de volgende Nieuwsbrief komt er info over de tel- en broedresultaten en andere wetenswaardigheden.

Werkgroep Klussen

(Coördinatoren Harry Sesink en Frans Peelen]

➤ *Bankje Kleine/Grote Beek*

Waar de Kleine Beek in de Grote Beek stroomt hebben we een bankje geplaatst.

Dit op voorstel van een bewoner van de Steenderse wijk het Paradijs (die inmiddels lid is van HSL). Hij gaf aan dat dit een prachtig uitzichtpunt is halverwege het wandelrondje vanuit het Paradijs langs de Grote Beek. We hebben

het bankje van de gemeente gekregen en met de tractor van Cor Vredegoor en een paar man naar de plek gebracht. Het bankje staat er prachtig en er wordt veel gebruik van gemaakt, om te beginnen door de plaatsers zelf, zie de foto →

➤ *Kastanjeboom bij voormalig gemeentehuis.*

De monumentale kastanjeboom bij ons voormalige gemeentehuis (nu Aviko kantoor) is wel de meest bekende en bijzondere boom van Steenderen.

De Stichting Bomenbelang Bronckhorst heeft aan HSL een tijd geleden gevraagd om een bijzondere locatie voor een boom die zij aan Steenderen beschikbaar willen stellen. Wij dachten aan een plek naast die kastanje.

Intussen heeft Bomenbelang Bronckhorst 4 honingbomen geplant aan een zijstuk van de Harmen Addinkstraat.

Maar vanuit HSL waren we wel al in overleg gegaan met Aviko om naast de bestaande monumentale kastanjeboom een nieuwe kastanjeboom te planten. Dus een prachtig kastanjeboom besteld (betaald door de gemeente) en die is vervolgens door HSL-ers geplant op een plek waar deze net zo groot kan worden als zijn buurman; dan zijn we wel 150 jaar verder.....

Project 'kruidenrijke akkerranden' beëindigd

[coördinator: Frank van Heijst]

April 2022 was het 4e seizoen dat vrijwilligers van HSL kruidenrijke akkerranden zaaiden; in die 4 jaar hebben we totaal circa 10 ha bloemenranden aangelegd! Het bestuur van Het Steenders Landschap (HSL) vond dat een goed moment om het project te evalueren en onszelf de vraag te stellen of we ermee door willen gaan.

Wij hebben **geconcludeerd** dat:

- a) boeren in ons gebied steeds meer kruidenrijke akkerranden laten aanleggen door de VALA (Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek) met subsidie uit Europese landbouwfondsen; de stimulerende werking van ons akkerrandenproject heeft daar zeker toe bijgedragen;
- b) particulieren intussen 'de smaak te pakken hebben' en best wel zelf in staat zijn om een kruidenrijke akkerrand aan te leggen of dat de laten doen;
- c) ons doel, namelijk stimuleren dat er kruidenrijke akkerranden worden aangelegd, is volgens het bestuur voldoende gelukt.

Een ander doel van ons akkerrandenproject was om een betere biotoop (leefgebied) te maken voor patrijzen. Helaas is, ondanks de kruidenrijke akkerranden, de patrijzenstand in ons landschap maar weinig toegenomen, en afgelopen jaar zelfs wat verminderd. De inspanning die wij vanuit HSL doen voor de patrijzen heeft dus maar zeer beperkt invloed op de stand van de patrijzen. Het landschap van Steenderen is in de huidige staat namelijk maar matig geschikt voor de patrijzen. Er zijn met name in de winter te weinig verstoppelkken voor patrijzen en daardoor worden ze gemakkelijk een prooi voor roofvogels en vossen. Van die verstoppelkken in ruigtestroken en in hagen hebben we er in ons landschap veel te weinig.

Mede daarom is HSL in het najaar van 2022 gestart met een nieuwe actie om hagen aan te planten in ons landschap; zie het stukje hieronder in deze Nieuwsbrief.

Alles over- en meewegende heeft het bestuur besloten om het project 'kruidenrijke akkerranden' te beëindigen.

Vanzelfsprekend hebben we dat najaar 2022 tijdig aan de deelnemers bericht, zodat zij hun eigen plan kunnen trekken.

Nieuwe hagen aangeplant rondom Steenderen

[coördinator: Frank van Heijst]

In een nieuwe actie heeft HSL begin 2023 samen met de gemeente Bronckhorst gezorgd voor 625 meter nieuw aangeplante *hagen* (door sommigen ook wel 'heggen' genoemd) rondom Steenderen.

In december 2022 meldden zich 10 enthousiaste deelnemers aan voor deze nieuwe actie. De aanschaf van het plantgoed kostte € 2500,-; de deelnemers betaalden een beperkte bijdrage van EU 2,- per m¹ haag, de rest is betaald door de gemeente Bronckhorst (de kosten voor HSL zijn dus nul). Het benodigde plantmateriaal – totaal 2.500 struikjes – is besteld en werd begin februari door Boomkwekerij Klanderman uit Halle afgeleverd in een schuur bij Bronckhorst. Die middag hebben 6 vrijwilligers van HSL al die struikjes herverdeeld in stapels per deelnemer. En op zaterdagochtend kwamen de 10 enthousiaste deelnemers aan de actie hun bestelde plantmateriaal afhalen. Een deelnemer deed dat zelfs per fiets. De dagen erna plantten de deelnemers hun nieuwe hagen zelf.

Heggen en hagen in het landschap leveren naast hun schoonheid ook een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit in ons buitengebied. Ze zijn een schatkamer voor vele soorten planten, insecten, vogels en kleine zoogdieren; ze zijn ook belangrijke 'verkeerswegen' waardoor deze soorten zich veilig door het landschap kunnen verplaatsen.

➤ **We zijn van plan volgend najaar deze actie te herhalen, dus bekijk alvast waar u op uw terrein een mooie haag wilt gaan aanplanten!**

Overleg met Aviko over extra landschappelijke inpassing

[Harry Sesink en Frans Peelen]

Zoals bekend is Aviko al enige tijd in overleg met HSL, Het Steenders Belang en de gemeente Bronckhorst om het vrieshuis landschappelijk beter in te passen. Het blijkt zeer lastig te zijn om plantlocaties voor bomen te vinden, met name bij particulieren.

Waar het nog wel lukt is op gronden van Aviko zelf en van de gemeente. Zo zijn er recent een 20-tal grote eiken geplant in de rand van de bestaande beplanting tussen de Rondweg en het vrieshuis. Deze eiken kunnen groot worden en zullen uiteindelijk de beplanting gaan domineren. Ook de rotonde is ingeplant met grote bomen om het zicht vanaf de Covik op het vrieshuis te verminderen.

Langs de Dolfingweg is een prachtige rij Linden geplant die nu mooi in blad staat. Helaas bleek na het planten dat de bomen op een rioolpersleiding van het waterschap staan; de gemeente was er van uitgegaan dat dit geen probleem zou zijn. Dat kan echter op termijn wél een probleem zijn, dus die bomen moeten daar helaas weer weg. We zijn op zoek naar een vervangende locatie voor deze bomen; suggesties zijn welkom.

In het kader van de *Boomplantdag* hebben de schoolkinderen van groep 7 en 8 van de Pannevogel in het koude voorjaar 250 bomen en struiken geplant in de bestaande beplanting rond Aviko.

De beplanting is op sommige plekken verdicht waar er op open plekken veel distels groeien. Ook nabij de rotonde is de beplanting wat uitgebreid om het zicht op vrieshuis te verminderen.

Bestuur

Het Bestuur organiseert de activiteiten van de vereniging en ontwikkelt daarnaast initiatieven om het landschap rondom Steenderen te verbeteren. Het Bestuur overlegt onder andere met de gemeente Bronckhorst, bijvoorbeeld in het kader van het project Dorp en Rand, en met Staatsbosbeheer.

Vanaf begin 2023 werken Maurice Cremers en Philip van Dijk als adviseurs mee aan de bestuursvergaderingen en andere bestuursactiviteiten. Tijdens de komende Algemene Leden Vergadering (dinsdag 10 oktober 2023) zal het bestuur aan de leden voorstellen om hen beiden als nieuwe bestuursleden van HSL te benoemen.

Meer actieve leden

Onze vereniging heeft behoorlijk veel leden, maar het aantal *actieve* leden is beperkt. Dat is niet erg, maar we worden met z'n allen wel ouder, dus is aanwas van *nieuwe actieve leden* noodzakelijk.

In november 2003 begon een groepje enthousiastelingen met werk in ons landschap, en in juni 2004 werd de Vereniging 'Het Steenders Landschap (HSL)' formeel opgericht (we bestaan dus in juni 2024 twintig jaar!). Die vrijwilligers van het eerste uur waren meest *'verse pensionado's'*: net gestopt met betaald werk en met nog steeds veel energie en zin.

We zijn nu bijna 20 jaar verder, en er moeten tussen onze leden en onze burens, familie en vrienden dus veel meer nieuwe *'verse pensionado's'* zijn. Die, en zeker ook jongere vrijwilligers, willen we graag begroeten en meenemen op onze **werkdagen** en in onze **werkgroepen**. Dus:

- **Vraag je burens, vrienden, familie om actief mee te doen met HSL om ons landschap te onderhouden en te verbeteren.**

➤ **Noteer deze data in uw agenda:**

- woensdag 21 juni 2022: vrijwilligersavond + BBQ vanaf 18.00 uur
- dinsdagavond 10 oktober 2022: Algemene Leden Vergadering HSL
- zaterdag 4 november 2023 (landelijke natuurwerkdag): HSL-werkdag van 08.45 tot 13.00 uur;
- zaterdag 9 december 2023: werkdag;
- zaterdag 6 januari 2024: werkdag;
- zaterdag 3 februari 2024: werkdag;
- zaterdag 9 maart 2024: werkdag;
- woensdag 12 juni 2024: vrijwilligersavond + BBQ;

Wij hopen u bij één of meerdere werkdagen te mogen begroeten.

- **Ook HSL-leden die tot nu toe niet aan de werkdagen meededen worden van harte uitgenodigd om dat eens 'n keer te komen proberen.**

Meer informatie?

Natuur- en Landschapsvereniging 'Het Steenders Landschap'.

Secretaris: Frank van Heijst; email: info@hetsteenderslandschap.nl

website: www.hetsteenderslandschap.nl

Samenstelling en eindredactie Nieuwsbrief: Frank van Heijst